

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Grensregionale samenwerking Vlaanderen-Nederland

Samenvatting: Tijdens de Vlaams-Nederlandse top van 31 januari 2023 werd afgesproken om de bestaande grensoverschrijdende samenwerking te versterken, alsook bestaande grensbelemmeringen op te heffen. Om de grensoverschrijdende samenwerking met Nederland langs Vlaamse kant te stroomlijnen werd de gouverneur van Oost-Vlaanderen herbevestigd in haar rol als grenscoördinator Vlaanderen-Nederland. Daarnaast werd overeengekomen om de capaciteit van de bestaande bestuurlijke organisatie te versterken. Deze mededeling biedt een overzicht van de stappen die hiertoe langs Vlaamse zijde reeds genomen werden.

Versterking van de capaciteit voor grensregionale samenwerking met Nederland

Bij brief van 7 november 2022 van de Minister-President van de Vlaamse Regering werd de **gouverneur van Oost-Vlaanderen** formeel herbevestigd in haar rol als **grenscoördinator Vlaanderen-Nederland**. Daarmee vervult zij, net als de vorige gouverneur van Oost-Vlaanderen (VR 2018 0203 MED.0072/1), voor de volledige Vlaams-Nederlandse grens een vergelijkbare rol als die van haar Nederlandse evenknie, de Commissaris van de Koning in Zeeland. Die werd door het Nederlandse ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties belast met de begeleiding en bestuurlijke opvolging van de grensregionale samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen. Ook de provinciegouverneur van West-Vlaanderen heeft een rol als grenscoördinator, dit voor de Vlaams-Franse grensregio (zie VR 2022 2503 DOC.0315/1).

De herbevestiging van de gouverneur van Oost-Vlaanderen als grenscoördinator kwam eveneens aan bod tijdens de **Vlaams-Nederlandse top van 31 januari 2023** (VR 2023 0303 MED0084-2). Beide regeringen hebben tijdens die top de ambitie uitgesproken om de bestaande grensoverschrijdende samenwerking te versterken, alsook bestaande grensbelemmeringen op te heffen zodat het volledige potentieel van de grensregio kan benut worden.

Naast de inzet van een **senior beleidsmedewerker** binnen het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, is sinds 1 maart 2023 ook een **medewerker** ter beschikking gesteld aan de **diensten van de gouverneur** ter ondersteuning van de gouverneur van Oost-Vlaanderen in haar rol als grenscoördinator Vlaanderen-Nederland. Deze detachering wordt financieel deels ondersteund door het Departement Kanselarij en Buitenlandse zaken (bijdrage van 75.000 euro). Hiermee wordt een vergelijkbare ondersteuning verleend als voor de gouverneur van West-Vlaanderen in diens rol als coördinator voor de grensregionale samenwerking met Frankrijk.

Er werd ook beslist het **bestuurlijke grensregio-overleg evenwichtiger** samen te stellen.

Mandaat van de gouverneur van Oost-Vlaanderen als grenscoördinator Vlaanderen-Nederland

Het mandaat van de Vlaamse grenscoördinator Vlaanderen - Nederland omvat volgende taken:

- Fungeren als centraal aanspreekpunt voor de Vlaamse provincies, lokale besturen en andere actoren uit de grensregio met betrekking tot de grensregionale samenwerking met Nederland en de aanpak van grensbelemmeringen;
- Organiseren, samen met de Commissaris van de Koning van Zeeland, van het bestuurlijk grensregio-overleg waarvoor een vertegenwoordiging van de overheden uit de grensregio voorzien wordt. Zie verder.
- Signaleren van de gedetecteerde opportuniteiten en belemmeringen aan de Vlaamse overheid, aangeven welke punten prioritair zouden moeten worden aangepakt, en desgevallend oplossingsrichtingen aanreiken aan de centrale overheden;
- Mee uitvoering geven aan de doelstellingen en acties op het vlak van grensregionale samenwerking van de Vlaamse Regering, en het nemen van initiatieven om die samenwerking op het terrein te versterken en te verbeteren, in nauw overleg met de Vlaamse minister bevoegd voor het Buitenlands Beleid, de Diplomatiek Vertegenwoordiger van Vlaanderen in Nederland en het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken van de Vlaamse overheid, die verantwoordelijk zijn voor de coördinatie van de bilaterale samenwerking met Nederland op centraal niveau;
- Waar relevant, organiseren van overleg met de federale overheid vanuit de functie van gouverneur;
- Organiseren van onderling overleg, afstemming en goede informatiedeling met de Vlaamse overheid.

Deze opdracht doet geen afbreuk aan:

- de coördinerende rol van de Vlaamse minister bevoegd voor het Buitenlands Beleid voor de algemene bilaterale relaties met Nederland;
- de bevoegdheid van elk lid van de Vlaamse Regering om internationale initiatieven te nemen met Nederland;
- de verantwoordelijkheden van elk lid van de Vlaamse Regering en hun administraties binnen specifieke grensregionale (infrastructuur)projecten en thematische overlegstructuren.

Bestuurlijk grensregio-overleg

Op maandag 22 mei 2023 kwam het bestuurlijk grensregio-overleg Vlaanderen-Nederland voor het laatst bijeen als een vooral Nederlands gremium. Vanaf de volgende vergadering, op 23 oktober 2023, zal het een **bilateraal forum** worden waarin ook de Vlaamse grensregio op bestuursniveau in vertegenwoordigd is. Naast de gouverneur van Oost-Vlaanderen, die deze vergaderingen samen met haar collega uit Zeeland voorziet, gaat het om:

- de gouverneurs van de andere grensprovincies (West-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg)
- de burgemeesters van de (37) grensgemeenten en provinciehoofdsteden
- de diplomatieke vertegenwoordiging (zowel Vlaams als Federaal) in Den Haag
- de secretaris-generaal van het departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken

Hiermee wordt de bestaande samenstelling van het grensregio-overleg aan Nederlandse kant gespiegeld.

Doelstelling van dit overleg is:

- Knelpunten in de grensregionale samenwerking te signaleren;
- Prioriteiten aan te geven over deze samenwerking;
- Informatie-uitwisseling te bevorderen;
- Draagvlak te creëren voor projecten en voorgestelde oplossingen van knelpunten.

Schakelpunt voor wegwerken van grensbelemmeringen

Vanuit haar rol als grenscoördinator is de gouverneur van Oost-Vlaanderen ook betrokken bij de **uitwerking van een bestuurlijk schakelmechanisme** ("schakelpunt"). Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen. In dit schakelpunt werken het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, de diensten van de Gouverneur van Oost-Vlaanderen, het Nederlandse ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de provincie Zeeland samen om (juridische) knelpunten in de grensregio in kaart te brengen, te prioriteren en samen met de bevoegde diensten aan te pakken. De structurele betrokkenheid van kennisinstellingen wordt nog onderzocht.

Voor dit schakelpunt zal ook **cofinanciering** worden gevraagd via het **Interreg-programma Vlaanderen-Nederland** (ten belope van 50% van de eigen inbreng). Daartoe wordt momenteel een projectvoorstel uitgewerkt, met de provincie Zeeland als leidende partner. De aanpak van grensbelemmeringen is al door het Interreg-programma zelf als een strategisch project gedefinieerd maar het project dat wordt uitgewerkt moet uiteraard door de bevoegde instanties worden goedgekeurd. De Interreg-middelen zullen vooral worden ingezet voor bijkomend onderzoek naar grensbelemmeringen, het bij elkaar brengen van stakeholders om gezamenlijk tot gedragen oplossingen te komen, en kennisbeheer. Vanuit het departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken zal ook de verbinding worden gelegd met een mogelijk soortgelijk initiatief aan de grens met Frankrijk. Het is de bedoeling dat het schakelpunt in het najaar van start kan gaan.

Vervolgtraject

Zoals eerder gesteld, is het versterken van de grensregionale samenwerking en het zoeken naar oplossingen voor belemmeringen aan de grens een gedeelde prioriteit van de Nederlandse en Vlaamse Regering. Tijdens de Vlaams-Nederlandse top sprak ik ook met de Nederlandse minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties af om **jaarlijks** over deze samenwerking te overleggen en de voortgang te monitoren.

De leden van de Vlaamse Regering en de departementen en agentschappen die onder hun verantwoordelijkheid vallen wordt verzocht om hun medewerking te verlenen aan de werkzaamheden van de gouverneur van Oost-Vlaanderen in het kader van haar opdracht als grenscoördinator Vlaanderen-Nederland, en het zoeken naar oplossingen voor grensbelemmeringen. Aan de grenscoördinator en het toekomstige schakelpunt kunnen uiteraard ook knelpunten of belemmeringen in de grensregio worden gemeld met het oog op het zoeken naar een oplossing.

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management

Jan JAMBON